

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ – ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ (Ξενοφώντα *Ελληνικά* 2.2.1-4)

1. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. <i>ὑπεδέχοντο</i>	α. απόγονος
2. <i>ἐγένοντο</i>	β. προάστιο
3. <i>ἴδοι</i>	γ. κατάληψη
4. <i>ἄστν</i>	δ. παράλειψη
5. <i>Καταλιπών</i>	ε. οραματιστής
	ζ. υπόδειγμα
	η. αποδεκτός

2. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: *ἐλέγετο, παραγγέλλων, ἀπολωλότας, ἐποίησαν, κρατήσαντες*.

3. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. <i>ἄστν</i>	α. προάστιο β. άστεγος
2. <i>Καταλιπών</i>	α. κατάληψη β. διάλειμμα
3. <i>πείσεσθαι</i>	α. πάθημα β. πείσμα
4. <i>κρατήσαντες</i>	α. κρίση β. κράτος
5. <i>πολλούς</i>	α. πλήθος β. πλήξη

4. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **νυκτός, μακρών, μόνον, πολύ, αυτόι**
5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **άπέπεμπεν, ἄστν, έπεσκεύαζεν, νυκτός, άποίκους.**
6. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. έλλειμμα	α. ἴδοι
2. κατάληψη	β. ἔσεσθαι
3. διασκευή	γ. Καταλιπών
4. παρουσία	δ. έπεσκεύαζεν
5. επικράτηση	ε. κρατήσαντες
6. όραση	
7. κρατήρας	

7. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **έλέγετο, μακρών, ἄστν, κρατήσαντες, λιμένας.**
8. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αποδοχή, πρόγονος, όραμα, ταχύτητα, έκλειψη**
9. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **ἔφυγον**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:
 - Οι ληστές βρήκαν έξοδο από την τράπεζα, χωρίς να γίνουν αντιληπτοί από κανέναν.
 - Για την επεισοδίων ο αγώνας πραγματοποιήθηκε χωρίς θεατές.
 - Το ζήτημα είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο.
 - Προσφέρει συχνά εθελοντική βοήθεια σε ένα ζών της περιοχής της.
 - Δεν μου μιλά καθόλου, με συνεχώς.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. 1-η, 2-α, 3-ε, 4-β, 5-δ
2. λέξη, κατάλογος, εκλογή – αγγελιαφόρος, εξαγγελία, καταγγελία – όλεθρος, πανωλεθρία, απώλεια – ποίημα, προσποίηση, περιποίηση - κρατητήριο, αυτοκράτορας, κράτος
3. 1-α, 2-β, 3-α, 4-β, 5-α
4. νυχτοφύλακας, νυχτολούλουδο, νυχτόβιος-μακροθυμία, μακροσκελής, μακροχρόνιος- μονοκατοικία, μονόδρομος, μονοήμερος-πολυκατοικία, πολύγωνο, πολυάνθρωπος- αυτογνωσία, αυτοδιοίκηση, αυτοκίνητο
5. αποδιοπομπαίος, εκπομπή, παραπομπή – αστυνομικός, αστυφιλία, προάστιο – συσκευασία, κατασκευή, αποσκευή – νυχτοφύλακας, νυκτόβιος, νυχτοπούλι – ένοικος, οικοδομή, συνοικία
6. 1-γ, 3-δ, 4-β, 5-ε, 6 –α
7. διάλογος, παράλογος, λογοκλόπος - μακροσκελής, μακροζωία, απόμακρος - αστυνομία, προαστιακός, αστυφιλία - επικράτηση, εγκρατής, συγκράτηση - λιμενοφύλακας, λιμεναρχείο, λιμενεργάτης
8. υπεδέχοντο, εγένοντο, ιδοι, θαττον, καταλιπων
9. διαφυγής, αποφυγή, προσφυγικό, καταφύγιο, αποφεύγει